

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Lev Bukovský; Petr Hájek
Zpráva o studijním soustředění

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 10 (1965), No. 2, 105--106

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/139001>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1965

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

SEDMDESÁTINY DOCENTA JOSEFA HOLUBÁŘE

Dne 24. ledna 1965 se dožil docent Josef HOLUBÁŘ svých sedmdesátin. Bylo by předčasné chtít při této příležitosti mluvit o uzavření činnosti našeho jubilanta, neboť jeho svěžest a pracovitost zaručují bohaté pokračování jeho dosavadní práce, která je však tak významná, že si zaslouží aspoň stručného popisu a ocenění.

Josef Holubář dosáhl ve svých 22 letech aprobace z matematiky a deskriptivní geometrie a hned potom počal vyučovat na střední škole. Místem jeho působení (po krátkém pobytu v Pardubicích) byl Turnov (1918—1936) a Praha. Již v době svého pobytu v Turnově se intenzivně zabýval problémy školské matematiky a jejího vyučování; neustrnul na znalostech nabytých na vysoké škole, nýbrž je dále rozšiřoval pilným soukromým studiem. Odrazem tohoto studia i zkušeností nabytých ve škole byly jeho články otiskované v Časopise pro pěstování matematiky a fyziky. Jeho publikační činnost se zejména rozvinula po příchodu do Prahy, kdy vydal také své první dvě knižní publikace: „O metodách rovinných konstrukcí“ (1. vydání 1940, 2. vydání 1949) a „O rovinných konstrukcích odvozených z prostorových útvarů“ (1948).

V Praze pracoval s. Holubář také horlivě v Jednotě čsl. matematiků a fyziků. Jeho pracovní elán se však plně uplatnil až po druhé světové válce, kdy se v r. 1945 stal zemským školním inspektorem a v této funkci podstatně přispěl k novému rozvoji našich středních škol. V r. 1948 přešel na pedagogickou fakultu University Karlovy, kde přednášel metodiku matematiky a deskriptivní geometrie a vedl školní praxi. Od r. 1952 se stalo jeho hlavním pracovištěm oddělení elementární matematiky v Ústředním ústavu matematickém, začleněném potom do ČSAV. V této době publikoval docent Holubář řadu článků v Matematice ve škole i v Rozhledech matematicko-fyzikálních, účastnil se na tvorbě řady učebnic a metodických příruček, pomáhal v matematické olympiádě, spolupracoval na překladech z ruštiny a provedl mnoho různých recenzních prací. V Matematickém ústavu ČSAV plnil až do r. 1964 funkci výkonného redaktora Časopisu pro pěstování matematiky a mezinárodního časopisu Československij matematiceskij žurnal — Czechoslovak Mathematical Journal.

Docent Holubář věnoval svůj život především elementární matematice a její metodice; kromě toho podstatně přispěl k rozvoji našeho školství po druhé světové válce. Jeho zásluhy ocenila i JČMF, která ho r. 1962 zvolila svým čestným členem. Svou práci ještě zdaleka neskončil; nyní kdy je v důchodu, se bude moci plně věnovat odborné činnosti a pomoci ještě při řešení náročných úkolů naší školské matematiky. Do této jeho činnosti mu přejeme jménem naší Jednoty mnoho zdraví, úspěchů a radostí.

Vítězslav Jozífek, Emil Kraemer

ZPRÁVA O STUDIJNÍM SOUSTŘEDĚNÍ

Ve dnech 13.—23. 8. se konalo v chatě MFF KU v Josefově Dole v Jizerských horách pod záštitou GÚ ČSAV studijní soustředění pracovní skupiny matematické logiky. Zúčastnili se ho členové VOPĚNKOVA semináře teorie množin, členové semináře teorie množin při PFUK v Bratislavě a jeden posluchač varšavské university.

Studijní soustředění bylo zaměřeno na studium a přesnou interpretaci Vopěnkova modelu ∇ (ve kterém neplatí hypotéza kontinua). Byly přesně stanoveny používané metamatematické předpoklady a prostředky. Dále byly probány potřebné partie z modelů teorie množin v jednotném pojetí s řadou nových doplňujících výsledků. Konečně byla podrobně analyzována metoda konstrukce modelů typu ∇ . Byly prosloveny následující přednášky v celkovém rozsahu 35 hodin:

B. BALCAR: Silně regulární modely.

L. BUKOVSKÝ: Gödelov model Δ ; Nevyriešené problémy teórie množin; Vopěnkov model ∇ .

P. HÁJEK: Modely teorie množin (systematický výklad); Permutační modely; Modely teorie množin s individuou a urelementy.

A. SOCHOR: Konstrukce modelu ultraproduktem a jeho podmodely; Model sestrojený metodou spektra.

Kromě přednášek proběhla řada užitečných diskusí a K. PŘÍKRÝ podal krátkou informaci o problematice teorie množin studované ve Varšavě. Ve volném čase uspořádali účastníci soustředění několik výletů po Jizerských horách.

P. VOPĚNKA musel bohužel v poslední chvíli z vážných důvodů odříci účast. Přesto lze říci, že soustředění bylo úspěšné a splnilo svůj účel: zapojit do studia uvedené problematiky více zájemců a navázat mezi nimi úzkou spoluprací.

Leo Bukovský, Petr Hájek

SEMINÁŘ O PIEZOELEKTRINĚ

Semináře o piezoelektrině, které s místní pobočkou JČMF uspořádala katedra fyziky VSŠT v Liberci, se stávají již tradicí. Letos proběhl ve dnech 2. až 4. srpna třetí seminář, který navázal na dobrou práci dřívějších a který předchází konferenci o piezoelektrině, jež bude uspořádána v roce 1966, kdy ji bude možno koordinovat s připravovanou konferencí o feroelektrikách. Seminář seznámil účastníky z výzkumných ústavů a výrobních závodů z celé republiky s měřicími metodami, kterých se používá v piezoelektrině, a s některými vlastnostmi feroelektrických látek. 50 účastníků si v referátech a diskusích vyměnilo zkušenosti o vývoji a technických aplikacích piezoelektrických rezonátorů.

V. KROUPA (ČSAV, Praha) referoval o technice měření kmitočtu a zabýval se zejména rozбором chyb při měření kmitočtu, jakož i stanovením teoretické meze přesnosti. J. EHL (Tesla Brno) a s. MODER (Elektročas Praha) promluvili v krátkých sděleních o přístrojích používaných při měření kmitočtu.

S. HYPÍUS (Elektrokeramika Hradec Králové) referoval o měření elektrických parametrů piezoelektrických krystalických jednotek, pojednal o provozních měřicích metodách (v oscilátorech) i laboratorních (v pasívním zapojení) a zhodnotil jejich přednosti a nedostatky. Uvedl také svou převodní můstkovou metodu s fázovou detekcí pro měření sériového rezonančního kmitočtu piezoelektrických krystalových jednotek a srovnal její přesnost s ostatními metodami.

K. ČERNÍK (SVŠT, Bratislava), V. HAMMERSCHMIED (VŠST, Liberec), M. NOVÁK (ČSAV, Praha) a L. ŠIMÁNKOVÁ (VÚST, Praha) přednesli sdělení o měření elektrických parametrů piezoelektrických rezonátorů.

V. JANOVEC (ČSAV, Praha) se zabýval hlavně mechanickými, dielektrickými a elektromechanickými vlastnostmi feroelektrik a jejich anomáliemi z hlediska fenomenologické teorie.

Ostatní příspěvky se týkaly otázek krystalových oscilátorů, některých nových vlastností tandelu apod.

Semináře mají rok od roku rostoucí počet účastníků, což potvrzuje jejich význam i stoupající úroveň.

František Šimek

SEMINÁŘ O SIRNÍKU ZINEČNATÉM A KADEMNATÉM

Ve dnech 2.—5. září uspořádala strojní fakulta VŠST a pobočka JČMF v Liberci seminář o sirníku zinečnatém a kademnatém, jehož účelem bylo shromáždit teoretické a experimentální poznatky o ZnS a CdS a seznámit se s laboratorní výrobní technikou při práci s těmito materiály. Čtyřdenní seminář sledovalo 28 pracovníků vysokých škol a výzkumných ústavů. Devatenáct re-